

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка**

**ПРОГРАМА І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
з курсу "Агрогеографія з основами агробізнесу"**

**Львів
Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка
2002**

Рекомендовано до друку
кафедрою економічної
і соціальної географії
Протокол № 5 від 10.12.2001

Уклала Мирослава Влах
Відповідальний за випуск Олег Шаблій
Редактор Мирослава Мартиняк

Програма і методичні рекомендації з курсу
"Агрогеографія з основами агробізнесу"

Підп. до друку 02. Формат 60x84/16. Папір друк. Друк. уа різогр.
Умовн. друк. арк. 1,2. Тираж 100. Зам.
Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана
Франка. 79000 Львів, вул. П.Дорошенка, 41.

Незадовільна забезпеченість населення продуктами харчування і переробної промисловості сировиною сільськогосподарського походження зумовлює потребу пріоритетного розвитку АПК та агробізнесу України. Цим пояснюється актуальність курсу "Агрогеографія з основами агробізнесу".

Курс слухають студенти спеціальності "Економічна і соціальна географія" денної форми навчання у четвертому семестрі. Він розрахований на 32 год, у тім числі – 16 год лекційних та 16 – практичних та семінарських занять. Форма контролю – залік. Залікову роботу "Суспільно-географічна характеристика регіонального АПК" виконують студенти за індивідуальними завданнями, що видані на початку семестру.

Завдання лекційної частини курсу полягає в ознайомленні студентів з теорією територіального агропромислового комплексування, а саме: з економіко- і соціально-географічною сутністю територіального АПК, передумовами і чинниками його формування та розвитку, особливостями та проблемами удосконалення компонентної і територіальної структур.

На практичних і семінарських заняттях студенти працюють з конкретними статистичними і картографічними матеріалами, літературними джерелами.

Теми лекційних занять

1. Зміст, структура і завдання курсу (2 год).
2. Науково-теоретичні засади агрогеографічних досліджень (2 год).
3. Передумови і чинники розвитку АПК і агробізнесу в Україні (2 год).
4. Компонентна структура АПК й агробізнесу в Україні та проблеми її удосконалення:
 - 4.1. Сільське господарство (2 год);
 - 4.2. Переробна промисловість (2 год);
 - 4.3. Агросервіс (2 год);
 - 4.4. Агрокомерція (2 год).

5. Територіальна організація АПК й агробізнесу в Україні та проблеми її удосконалення.

Теми семінарських і практичних занять

1. Система зв'язків агробізнесу в регіоні (2 год).
2. Сільське господарство як генетична і функціональна основа агробізнесу (2 год).
3. Математико-статистичний аналіз взаємозв'язків у регіональному агробізнесі (2 год).
4. Аналіз компонентної структури і територіальної організації спеціалізованих продовольчих комплексів:
 - 4.1. зернопереробного (2 год);
 - 4.2. цукробурякопереробного (2 год);
 - 4.3. м'ясопереробного (2 год);
 - 4.4. молокопереробного (2 год).
5. Суспільно-географічна характеристика агробізнесу регіону (на прикладі адміністративної області України).

Навчальна програма курсу "Агрогеографія з основами агробізнесу"

Тема 1. Науково-теоретичні основи формування і розвитку АПК та агробізнесу (4 год)

АПК – складна і динамічна загальнодержавна, регіональна і локальна система. Роль АПК України у виробництві національного доходу і валового суспільного продукту, його місце за розміром основних виробничих фондів і кількістю зайнятих, обсягами товарної продукції у світі; окремих країнах; в Україні та її регіонах.

Агропродовольчий підкомплекс АПК. Підкомплекс непродовольчих товарів АПК.

АПК й агробізнес.

Агропромислова інтеграція та її роль у формуванні та розвитку АПК. Агропромислова інтеграція як об'єктивний процес, зумовлений розвитком продуктивних сил.

Передумови і фактори агропромислової інтеграції (поглиблення поділу праці в агропромисловому секторі економіки; розвиток спеціалізації і посилення індустріалізації сільськогосподарського виробництва). Взаємозумовлений вплив факторів агропромислової інтеграції та територіальна диференціація їхньої дії.

Види агропромислової інтеграції: горизонтальна і вертикальна; галузева горизонтальна – аграрна і промислова; галузева вертикальна – аграрна і промислова; міжгалузева вертикальна – агропромислова, промислово-торговельна.

Агропромислова інтеграція й агропромислове комплексотворення. Закономірності агропромислового комплексотворення: перетворення виробництва і переробки сільськогосподарської продукції та їхніх обслуговувальних галузей у масштабі районів, областей, країни у цілісність; формування функціонально-дискретних агропромислових територіальних систем; територіальне зосередження виробництва певних видів сільськогосподарської продукції та її переробки у зонах і районах з найсприятливішими природними умовами.

Господарська (галузева і міжгалузева) суть АПК. Політико-економічна суть АПК. АПК у процесі відтворення суспільного продукту і населення. АПК як форма прояву агропромислових зв'язків унаслідок обміну результатами діяльності між компонентами (підприємства, галузі, агропромислові цикли), що взаємодіють на різних територіальних рівнях.

Функціональні типи, підтипи і види агропромислових зв'язків. Оптимізація агропромислових зв'язків і підвищення ефективності функціонування АПК.

Методи дослідження АПК: метод виробничо-технологічних циклів, системний, балансовий, статистичний, метод математичного моделювання, порівняльно-географічний, картографічний, метод польових (експедиційних) досліджень.

Тема 2. Передумови і чинники розвитку АПК та агробізнесу в Україні (2 год)

Поняття передумов і чинників розвитку АПК.

Система суспільно-географічних передумов і чинників: потреби у продукції АПК (місцеві, регіональні, загальнодержавні); рівень соціально-економічного розвитку; НТП; рівень урбанізації і формування систем розселення; забезпеченість трудовими ресурсами; рівень розвитку транспортної інфраструктури; державне управління та економічна політика.

Система природно-географічних передумов і чинників; вплив рельєфу, кліматичних умов, ґрунтового покриву, водних ресурсів на виробничу спеціалізацію сільського господарства, заготівельної і переробної ланок АПК.

Особливості агропромислового природокористування. Запровадження економічного механізму стимулювання виробництва екологічно чистої продукції АПК і покарань за шкоду, завдану природі й людині (платне користування природними ресурсами, штрафи за викиди і скиди шкідливих речовин, пільгове оподаткування за умови позитивного балансу у ґрунті гумусу, підвищення ціни на продукцію високої якості тощо).

Значення Земельного кодексу України для розвитку АПК та агробізнесу.

Тема 3. Структура територіального АПК й агробізнесу в Україні та проблеми її удосконалення (10 год)

Багатоаспектність структури територіального АПК – галузева, функціональна, територіальна, організаційно-управлінська.

Галузева структура АПК як наслідок галузевого і внутрішньогалузевого поділу праці в агропромисловому секторі економіки.

Склад і об'єднання галузей АПК в окремі сфери на загальнодержавному рівні. Перша сфера – виробництво засобів виробництва для АПК (машинобудування для рослинництва,

тваринництва, кормо-виробництва; випуск технологічного устаткування для харчової промисловості, збереження і транспортування сільськогосподарської продукції; ремонт машин і устаткування; виробництво мінеральних добрив і різних хімічних засобів; мікробіологічна промисловість; комбікормова промисловість; сільське будівництво (меліоративне, шляхове та ін.). Друга сфера – рослинництво і тваринництво. Третя сфера – переробні виробництва (харчова і легка промисловість). Четверта сфера – торгівля, заготівля сільськогосподарської продукції, матеріально-технічне постачання АПК. П'ята сфера – виробнича інфраструктура (підприємства транспорту і зв'язку; системи ветеринарного і землепорядного обслуговування); невиробнича інфраструктура (органи управління та інформаційно-обчислювального обслуговування, система науки, дослідне господарство і підготовка спеціалістів).

Головний напрям удосконалення галузевої структури АПК України – зміна співвідношення між сферами АПК завдяки розвитку сільсько-господарського і продовольчого машинобудування, виробничої і невиробничої інфраструктури. Удосконалення інвестиційної політики (податкові пільги, пріоритетне кредитування; іноземний капітал) як головний чинник зміни галузевої структури АПК. Інтеграція України у світове господарство і потреба зміни галузевої структури АПК.

Залежність галузевого складу від територіального рівня АПК. Угрупування галузей АПК на регіональному і локальному рівнях.

Функціональна структура АПК (склад і співвідношення спеціалізованих (продуктових) підкомплексів) як наслідок міжгалузевої вертикальної інтеграції.

Агропромислові цикли – міжгалузеві утворення комплексного типу, які формуються на певній території як послідовні стадії процесу перетворення вихідної сировини у кінцеву продукцію. Головні (комплексоутворювальні) виробництва, допоміжні виробництва, обслуговувальні виробництва, паралельні виробництва, супутні виробництва.

Агропромислові цикли як основа формування спеціалізованих (продуктових) підкомплексів та метод виявлення їхньої структури.

Типологія агропромислових циклів залежно від територіального рівня АПК.

Спеціалізовані (продуктові) підкомплекси на базі виробництва і переробки рослинницької продукції (зернопереробний, цукробурякопереробний, картоплепереробний, льонопереробний, плодоовочевопереробний, олійножировий, ефіроолійний, виноградопереробний) та їхні загальні особливості: нерозривний зв'язок із землею і великі територіальні масштаби функціонування; сезонність виробництва у сировинній і переробних ланках; значні обсяги і малотранспортабельність продукції.

Спеціалізовані (продуктові) підкомплекси на базі виробництва і переробки тваринницької продукції: молокопереробний, м'ясопереробний та їхні особливості (залежність від природної і промислової кормової бази).

Зв'язки рослинницькопереробних і тваринницькопереробних підкомплексів у сировинній, переробній і обслуговувальній ланках.

Головні напрями удосконалення функціональної структури АПК України: пропорційність, збалансованість головних стадій агропромислових циклів, розвиток міжциклових зв'язків.

Територіальна структура АПК як наслідок територіального поділу та інтеграції праці. Адміністративний, господарський і локалізаційний (локалі-зація переробних підприємств) підходи до виділення елементів територіальної структури АПК.

Елементи територіальної структури АПК за адміністративного підходу: локальні АПК, регіональні АПК, загальнодержавний АПК. Інтегральні АПК країни, економічних районів, адміністративних областей і районів як об'єкти державного планування й управління.

Елементи територіальної структури АПК за господарського підходу: агропромислові територіальні систем – АПТС (або елементарні АПК), спеціалізований агропромисловий район, спеціалізована агропромислова зона.

Виробнича спеціалізація і територіальний розвиток сільського господарства як визначальний чинник територіальної структури АПК.

Агротериторіальні комплекси (системи).

Агропромислові територіальні системи як низовий елемент територіальної структури АПК.

Критерії типології АПТС: 1) спеціалізація (молокопереробні, виноградопереробні тощо); 2) територіально-функціональна структура (елементарні, багатостадійні); 3) галузева належність (аграрні, агропромислові, агроторговельні, агропромисловоторговельні, торговельні,

промислові, науково-виробничі та ін.); 4) належність до різних форм власності (державні, комунальні, приватні, комбіновані зі змішаними формами); 5) тип участі у територіальному поділі праці (продукцію використовують на місці, надають у міжобласний обмін, постачають на експорт тощо); 6) територіальна композиція щодо мережі адміністративно-територіального поділу; 7) організація управління (наявний спеціальний орган управління, діяльність системи регулюють договорами, система саморегулюється товарно-грошовими відносинами).

Соціальний, економічний та екологічний критерії ефективності АПТС.

Елементи територіальної структури АПК за локалізаційного підходу: агропромислове підприємство, агропромисловий пункт, агропромисловий центр, агропромисловий куш, агропромисловий вузол, агропромисловий район, агропромислова зона.

Приміські АПК – азональні елементи територіальної структури АПК. Особливості функціонування приміських АПК (широкий розвиток прямих зв'язків між сільськогосподарськими і торговельними підприємствами; звуження спеціалізації порівняно з інтегральними агропромисловими зонами і районами; незначна участь підприємств комплексу у міжрайонному поділі праці; використання харчових відходів міста як кормів; використання вторинного тепла промислових підприємств для розвитку тепличного овочівництва тощо).

Елементи територіальної структури приміських АПК (пояси спеціалізації АПК навколо великих міст).

Головний напрям удосконалення територіальної структури АПК – деконцентрація агропромислового виробництва і посилення значення АПТС на засадах поглиблення зональної спеціалізації землеробства і тваринництва, створення мережі переробних підприємств малої і середньої потужності, формування виробничої і невиробничої структури на локальному рівні.

Організаційно-управлінська структура АПК в умовах переходу до нових форм господарювання та головні напрями її удосконалення – децентралізація організаційно-управлінської структури, розвиток ринкової інфраструктури (оптові ринки, регіональні агропромислові біржі тощо).

Список літератури

Основна

1. Аграрный бизнес – менеджмент: Учеб. пособие / Сост. В.С. Сидоров. М.: Рос. академия менеджмента и агробизнеса, 1997. 444 с.
2. Агропромисловий комплекс України: стан та перспективи розвитку (1990-2000) /За ред. П.Г.Саблука, М.Я.Дем'яненко, М.Ф.Кропивка. К.: ІАЕ УААН, 1999. 252 с.
3. Балабанов Г.В. Агропромышленные комплексы: территориальный системно - структурный анализ (на материалах Украины): Автореф. дис. д-ра геогр. наук. К., 1992. 43 с.
4. Балабанов Г.В., Кобзев О.М., Семенченко Г.В. Трансформація структури сільськогосподарського виробництва України: регіональний аспект. К.: ІААР/ПАП, 2000. 29 с.
5. Балабанов Г.В. Территориальная сегментация продовольственного рынка Украины. Зернопродуктовый комплекс Украины: структура и территориальная организация. К.: УАРР/ПАП, 1999. 105 с.
6. Бойко В.И., Коржинський М.П., Лазня В.В. та ін. Рынок продовольства. К., 1994. 160 с.
7. Влах М.Р. Методичні вказівки до вивчення економічних зв'язків з курсу "Географія АПК" Львів: ЛДУ, 1991. 27 с.
8. Влах М.Р. Проблемы совершенствования производственно - экономических связей АПК Закарпатской области: Автореф. дис.канд. геогр. наук. К.: 1990. 18 с.
9. Гайдуцький П.І., Корольова О.Є. Формування ринкових відносин в агропромисловому комплексі. К., 1994. 175 с.
10. Губені Ю. Організація агробізнесу і підприємництва: Курс лекцій. Львів: Львів. держ. аграр. ун-т, 1998. 136 с.
11. Земельний кодекс України. К., 2001.
12. Методические рекомендации по организации маркетинга в агропромышленном производстве // АПК: Экономика, управление. 1993. № 7. С. 45–55; № 8. С. 35–45.

13. Основи аграрного підприємництва / За ред. М.Й. Маліка. К.: Ін-т аграрної економіки, 2000. 582 с.
14. Основи маркетингу на підприємствах АПК / За ред. П.І. Гайдуцького, Є.А. Бузовського. К., 1992. 38 с.
15. Предпринимательство и агробизнес / Под. ред. А.Д. Владыки, А.С. Малахова. СПб., 1996. 228 с.
16. Семенов В.Ф., Деречин В.В. Региональный АПК: теория, практика, проблемы. Одесса, 1995. 164 с.
17. Семенов В.Ф., Сіваченко І.Ю., Федоряка В.П. Загальний курс агробізнесу: Навч. посібн. К.: Знання, КОО, 2000. 301 с.
18. Семенов В.Ф. Шляхи підвищення ефективності реформування агропромислового комплексу регіону. К., 1998. 206 с.
19. Слав'юк Р.А. Асоційовані форми аграрного бізнесу: особливості утворення, практика функціонування, перспективи регулювання. Луцьк: "Вежа", 2000. 322 с.
20. Соціально-економічна географія України / За ред. О.І.Шаблія: Навч. посібник. Львів: Світ, 2000.
21. Статистичний щорічник України за 2000 рік. К.: Техніка, 2001.
22. Территориальные системы в специализированных комплексах / Отв. ред. Р.Н.Язынина. К.: Наук. думка, 1990. 160 с.
23. Худякова Т.М. Территориальная организация агропромышленного комплекса крупного экономического района. Воронеж: Изд-во Воронеж. ун-та, 1991. 152 с.

Додаткова

1. *Балабанов Г.В.* Продовольчий ринок України та суть геомаркетингового підходу до його дослідження // Укр. геогр. журн. 1998. № 4. С. 8-13.
2. *Голомша М.Є.* Молокопродуктовий підкомплекс в перехідний період до ринку // Економіка АПК. 1998. № 7. С. 22-24.
3. *Дерев'яно О.* Основні напрямки системного трансформування харчової промисловості України // Економіка України. 2000. № 1. С. 45-50.
4. *Игнатенко Н.Г., Руденко В.П.* Природно - ресурсний потенціал території: Географічний аналіз і синтез. Львов: Вища шк., 1986. 162 с.
5. *Корінько М.Д.* Новий стан реструктуризації м'ясопродуктового комплексу України // Економіка АПК. 1998. № 11. С. 25-31.
6. *Кучер О.* Земельний фонд як об'єкт державного управління // Економіка України. 2000. № 1. С. 59-64.
7. *Михасюк І., Майовець Є.* Аграрний сектор АПК: проблеми і шляхи вирішення. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2001.
8. *Мукомель І.Ф.* Сільськогосподарські зони Української РСР / Відп. ред. І.Н.Романенко. К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1961. 395 с.
9. Організація агробізнесу та підприємництва / За ред. В.П. Мартянова. Ч.1 Харків: Харків. держ. аграрний ун-т, 1998. 180 с.
10. *Пістун М.Д., Гуцал В.О., Провотар Н.І.* Географія агропромислових комплексів. К.: Либідь, 1997. 200 с.
11. *Пістун М.Д., Колесник Г.О.* Географія сільського господарства СРСР: Навч. посібн. К.: Вища шк., 1983. 302 с.
12. *Радченко В.* Ринкові проблеми інвестування агробізнесу // Економіка України. 2000. № 2. С. 55-60.
13. *Романова Л.В.* Становлення підприємництва в сільському господарстві. К.: Ін-т аграр. економіки, 1997. 274 с.
14. *Солдатов В.П., Сьомченков О.А.* Державна підтримка агробізнесу в США // Економіка АПК. 1999. № 11. С. 89-93.

15. *Тимчишин О.Р.* Ринкові перетворення в бурякоцукровому підкомплексі // Економіка АПК. 1998. № 3. С. 73-77.
16. *Хомчак І.А.* Організація агрохімічного обслуговування сільськогосподарських підприємств // Економіка АПК. 1998. № 1. С. 26–29.

Контрольні питання

1. Дати означення об'єкта і предмета географії сільського господарства.
2. Дати означення об'єкта і предмета географії АПК.
3. Дати означення об'єкта і предмета географії агробізнесу.
4. Розкрити зміст поняття АПК.
5. Розкрити зміст поняття агробізнес.
6. У чому полягає відмінність понять регіональний АПК та регіональний агробізнес?
7. Розкрити зміст системи зв'язків регіонального АПК.
8. Сільське господарство як генетична і функціональна першооснова агробізнесу регіону.
9. Структура земельного фонду України.
10. Особливості структури сільськогосподарських угідь України та її територіальні відміни.
11. У чому полягають особливості землі як засобу виробництва?
12. Що таке природна, штучна та економічна родючість ґрунту?
13. Чим відрізняється володіння, користування землею та власність на землю?
14. Дати означення агроресурсного потенціалу.
15. Розкрити суть системи чинників розвитку регіонального агробізнесу.
16. Назвати найважливіші природно-географічні чинники розвитку регіонального АПК.
17. Назвати найважливіші суспільно-географічні чинники розвитку регіонального АПК (традиційні та сучасні).
18. Розкрити значення Земельного кодексу України для розвитку сільського господарства.
19. Назвати головні сучасні організаційні форми ведення сільського господарства в Україні.
20. Призначення та склад інфраструктури агропромислового виробництва.
21. Навзвати головні функції агросервісу.
22. Соціальна інфраструктура агропромислового виробництва.
23. Головні організаційні форми агропромислового виробництва.
24. Економічні механізми екологізації агробізнесу.
25. Головні функції органів державного регулювання агробізнесу.

26. Головні принципи організації маркетингової діяльності на підприємствах АПК.
27. Головні проблеми розвитку фермерства в Україні.
28. Розкрити суть поняття компонентна структура агробізнесу регіону.
29. Розкрити суть поняття компонентна структура агробізнесу".
30. Головні напрями удосконалення компонентної структури агробізнесу України в сучасних умовах.
31. Проблеми удосконалення компонентної структури сільського господарства України у сучасних умовах.
32. Проблеми удосконалення компонентної структури переробної промисловості України у сучасних умовах.
33. Проблеми удосконалення компонентної структури агросервісу України у сучасних умовах.
34. Проблеми удосконалення компонентної структури агрокомерції у сучасних умовах.
35. Розкрити зміст поняття територіальна організація агробізнесу.
36. Елементи територіальної організації АПК за природно-зонального підходу (агропромислова зона, агропромисловий район, спеціалізована агропромислова зона, спеціалізований агропромисловий район).
37. Дати означення елементарного АПК.
38. Дати означення регіонального АПК.
39. Дати означення приміського АПК.
40. Визначити головні напрями удосконалення територіальної організації агробізнесу в Україні.
41. Особливості компонентної структури зернопереробного комплексу України у сучасних умовах.
42. Особливості територіальної організації зернопереробного комплексу України у сучасних умовах.
43. Особливості компонентної структури цукробурякопереробного комплексу України у сучасних умовах.
44. Особливості територіальної організації цукробурякопереробного комплексу України у сучасних умовах.
45. Особливості компонентної структури м'ясопереробного комплексу України у сучасних умовах.
46. Особливості територіальної організації м'ясопереробного комплексу України у сучасних умовах.

47. Особливості компонентної структури молокопереробного комплексу України у сучасних умовах.
48. Особливості територіальної організації молокопереробного комплексу України у сучасних умовах.
49. Особливості компонентної структури плодоовочепереробного комплексу України у сучасних умовах.
50. Особливості територіальної організації плодоовочепереробного комплексу України у сучасних умовах.

Семінарське заняття 1

Тема: Система зв'язків агробізнесу (2 год)

План

1. Поняття і структура суспільно-географічних зв'язків.
2. Функціональні та територіальні критерії типології агропромислових зв'язків.
3. Головні функціональні типи агропромислових зв'язків та напрямки їхньої оптимізації:
 - а) виробничо-технологічні зв'язки;
 - б) виробничо-обслуговувальні зв'язки;
 - в) розподільні зв'язки.

Список літератури

1. *Алаев Э.Б.* Социально-экономическая география: Понятийно-терминологический словарь. М.: Мысль, 1983. 290 с.
2. *Влах М.Р.* Методичні вказівки до вивчення економічних зв'язків з курсу "Географія АПК". Львів: ЛДУ, 1991. 27с.
3. *Влах М.Р.* Проблемы совершенствования производственно-экономических связей АПК Закарпатской области: Автореф. дис...канд. геогр. наук. Киев, 1990. 18 с.

Практична робота 1

Тема: Сільське господарство як виробнича основа АПК
(2 год)

Завдання

1. Проаналізувати структуру земельного фонду сільського господарства, сільськогосподарських угідь та посівних площ України (адміністративних областей), побудувавши відповідні структурні діаграми.
2. Розкрити суть сільськогосподарського зонування і районування та методів їхнього економіко-географічного дослідження. Поняття агротериторіального комплексу.
3. На контурну карту нанести сільськогосподарські зони і райони України та дати їхній короткий письмовий аналіз. Визначити взаємозв'язок між виробничою спеціалізацією сільського господарства та територіальною концентрацією підприємств харчової промисловості.

Список літератури

1. Земельний кодекс України. К., 2001.
2. Електронна версія пілотного проекту "Національний атлас України". К.: Інститут географії НАН України, 1999.
3. Соціально-економічна географія України / За ред. О.І. Шаблія. Львів, 2000.
4. Статистичний щорічник України за 2000 рік. К.: Техніка, 2001.
5. Україна. Навчальний атлас. К.: ГУГКК, 1998.

Практична робота 2

Тема: Математико-статистичний аналіз взаємозв'язків в АПК (2 год)

Показником тісноти зв'язку двох і більше ознак є коефіцієнт кореляції, абсолютне значення якого коливається у межах від 0 до 1. Повний (функціональний) зв'язок між явищами виражає коефіцієнтом кореляції, що дорівнює 1. Якщо зв'язку нема, то коефіцієнт кореляції дорівнює 0.

Завдання

Використовуючи розроблені у математичній статистиці методи, визначити коефіцієнт кореляції та рівняння регресії:

а) між обсягом енергетичних потужностей у сільському господарстві (факторна ознака) і його валовою продукцією (результативна ознака) в розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь;

б) між обсягом внесення мінеральних добрив (факторна ознака) та урожайністю сільськогосподарських культур (результативна ознака);

в) між обсягом енергетичних потужностей у сільському господарстві, обсягом внесення мінеральних добрив (факторні ознаки) і валовою продукцією сільського господарства (результативна ознака).

Множини факторів і результативних ознак визначають для кожної адміністративної одиниці або для України в цілому за кілька років.

Список літератури

1. Статистичний щорічник України за 2000 рік. К.: Техніка, 2001.
2. *Шаблій О.І.* Математичні методи в економічній географії. Львів: Вища шк., 1984. С. 14-33.

Практична робота 3

Тема: Галузево-функціональна структура спеціалізованих АПК

(10 год)

Завдання 1

1. Накреслити схему галузево-функціональної структури зернопереробного АПК України, показавши його галузевий склад і міжгалузеві зв'язки.
2. Зробити коротку пояснювальну записку до виконаної схеми.
3. Виявити і проаналізувати головні проблеми розвитку зернопереробного АПК України у сучасних умовах.

Завдання 2

1. Накреслити схему галузево-функціональної структури плодоовоче-переробного АПК України, показавши його галузевий склад і міжгалузеві зв'язки.
2. Зробити коротку пояснювальну записку до виконаної схеми.
3. Виявити і проаналізувати головні проблеми розвитку плодоовоче-переробного АПК України у сучасних умовах.

Завдання 3

1. Накреслити схему галузево-функціональної структури цукробуряко-переробного АПК України, показавши його галузевий склад і міжгалузеві зв'язки.
2. Зробити коротку пояснювальну записку до виконаної схеми.
3. Виявити і проаналізувати головні проблеми розвитку цукробуряко-переробного АПК України у сучасних умовах.

Завдання 4

1. Накреслити схему галузево-функціональної структури молокопереробного АПК України, показавши його галузевий склад і міжгалузеві зв'язки.
2. Зробити коротку пояснювальну записку до виконаної схеми.
3. Виявити і проаналізувати головні проблеми розвитку молокопереробного АПК України у сучасних умовах.

Завдання 5

1. Накреслити схему галузево-функціональної структури м'ясопереробного АПК України, показавши його галузевий склад і міжгалузеві зв'язки.
2. Зробити коротку пояснювальну записку до виконаної схеми.
3. Виявити і проаналізувати головні проблеми розвитку м'ясопереробного АПК України у сучасних умовах.

Список літератури

1. *Золовський А.Л., Козаченко Т.И.* Картографическое обеспечение исследования агропромышленных комплексов. К.: Наук. думка, 1984. 148 с.
2. Статистичний щорічник України за 2000 рік. К.: Техніка, 2001.
3. Территориальная структура производственных комплексов / Под. ред. М.М.Паламарчука. К.: Наук. думка, 1981. 312 с.

**Тема: Суспільно-географічна характеристика
інтегрального
(спеціалізованого) АПК України (адміністративної області)**

Ця практична робота є підсумковою з курсу "Агрогеографія з основами агробізнесу". Завдання видають студентіві на початку семестру. Виконання попередніх практичних робіт є підготовкою до залікової роботи.

План економіко-географічної характеристики територіального АПК:

1. Місце АПК у господарському комплексі регіону.
2. Передумови і чинники формування та розвитку АПК.
 - 2.1. Природно-географічні чинники.
 - 2.2. Суспільно-географічні чинники.
3. Особливості галузево-функціональної структури АПК.
4. Особливості територіально-функціональної структури АПК.
5. Перспективи розвитку регіонального АПК.

ДЛЯ ПОДАТОК

ДЛЯ ПОДАТОК